

Published on www.bilvavi.net

מהרל נתיבות עולם 008 נתיב התורה פרק א > [Home](#)

מהרל נתיבות עולם 008 נתיב התורה פרק א

והביא משל זה וקר פירוש זה, כי כאשר הוא חושך ואפילה אז האדם הולך אל הקוצים ואל הפחתים מעצמו ונאבד אבל כשיש לו אבוקה אינו ירא שיהיה הולך אל הפחתים ואל הברקנים.

למה בחושך הוא הולך לקוצים? לכאורה זה לא דווקא לשם אלא הולך בכל מקום ויכול להגיע גם לקוצים ולברקנים, אבל בעומק יותר, הלילה זה זמן של העדר והיום זה זמן של אור, חיוב, אז הלילה מכח הטבע שלו זה זמן של ההעדר אז באופן טבעי הוא דבק בקוצים והברנים, כל דבר יש לו הבחנה של מצא מין את מינו וניעור, ובלשון אחת כל מין נמשך למינו באופן טבעי, אז הלילה מחמת שזה זמן של העדר בעצם, זמן של חושך וצלמוות, אז באופן טבעי מצד סגולת הזמן הוא ימשך למקום של שלילה זה רהבה יותר משמא.

א"כ כשיש לו אבוקה אז יש לו את שני הדברים, א. אין לו משיכה טבעית לקוצים ושנית הוא גם רואה לאיפה ללכת אז הוא נשמר.

יותר מזה, הבריאה היתה בבחינה של ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד. אז קודם קדם לילה ליום כלומר קדם ההעדר להויה, לכן באופן טבעי האדם נמשל להעדר יותר מההויה, מחמת ששורש יצירתו כך היתה בצורה כזו "ברישא חשוכא והדר נהורא", לכן כאשר הולך בחושך יותר נוטה להגיע לקוצים ולברקנים, אל שב"ויהי אור" אז הוא ניצל.

אז אמרנו אם כן כמה וכמה סיבות: ההבנה הפשוטה- זה ספק, ההבנה הפנימית יותר- כי הלילה מצד עצמו נמשך לשם [האבוקה מצילה אותו מהמשיכה הטבעית כי עיקר הלילה זה "ולחושך קרא לילה" אז עד כמה שהוא הולך עם האבוקה ומפקיע את החושך אז הוא מפקיע בעצם את הלילה], וההבנה העוד יותר עמוקה- כי זה שורש יצירתו אז באופן טבעי הוא נמשך לשם.

אבל מכל מקום אפשר כי יבואו עליו חיות רעות ולסטים אף שהוא לא ילך אליהם, וכשהוא יום אז מסולק מן הכל שאין שולטין אלו דברים ביום.

אפילו שיש לאדם אבוקה אז הוא כבר עצמו לא ילך למקום של רע כי הוא ואה להיכן הוא הולך אבל עדיין יכול להיות שהם יבואו אליו. אך כשזה יום למה הם לא שולטים? אז ראשית בפשטות- מחמת שהיום מצד טבע הבריאה של החיות הללו הם לא רגילים לשוטט ביום. ובעומק יותר- כי כל הכח שלהם הוא כח של היזק כח של העדר לכן כח השליטה שלהם הוא בלילה. אבל ביותר עומק- גנוז כאן בעצם בדברי המהר"ל יסוד של שני כוחות כלליים מאוד בבריאה, הכח הראשון שלצרכו הוא צריך את האבוקה- הוא לצורך כל שהוא לא ילך לרע הוא פועל פעולה ללכת, הכח השני שבשביל זה צריך יום- הוא בכדי שהרע לא יגיע אליו. הכח הראשון נקרא פעולה והכח השני נקרא השמירה, הראשון- אני פועל פעולה רק אני צריך שאני לא אפעל פעולה לא נכונה לכן אני צריך את האבוקה, אז הבעיה כאן היא פעולה לא נכונה שאני לא ילך לאותו מקום. הבעיה השנייה- הוא לא הולך לשום מקום בעייתי יש לו אבוקה, החשש כאן הוא בדיוק הפוך הוא צריך שמירה שהם לא יבואו אליו, הרי שיש כאן בעומק שני כוחות שנקראים זכור ושמור, זכר ונקבה שהכל הם אותם זוגות כידוע שמקבילים זה לזה, אם האדם הולך לרע זה כח הזכור כח הזכור כח הפעולה שבו רק צריך שהוא לא ילך וע"י שיש לא אבוקה הוא לא הולך. משא"כ הכח השני שהוא היום הוא יוצר את אותה נקודה שהוא שומר שלא יבואו לאדם אותם הדברים הללו.

הסדר הזה אנחנו מוצאים אותו בהרבה מאוד מקומות, כדי להבין קצת את נקודת היסוד ניתן קצת דוגמאות בהרחבה: למשל, יצא אדם לפועלו ולעבודתו עדי ערב, אז האדם יוצא לפועל שלו לצורך להשיג את פרנסתו, כל זה תולדה של בזעת אפך תאכל לחם, אבל אם האדם לא חטא אז מאיפה היה לו מזון? יש כאן שתי כוחות עמוקים, יש את הכח שהאדם הולך פועל ומכח כך הוא מגיע לדבר, יש כאן כח שבאופן טבעי הדברים מגיעים אל האדם, אלא שאם מגיע אליו דבר טוב אז זה טוב ואם מגיע דבר לא טוב אז הוא צריך שמירה, אבל קודם נעמיק ונבין שיש גאון שני כוחות, יש כח שבכדי להשיג דבר אז אני צריך לפעול ויש כח שבכדי להשיג את הדבר אז אני יושב במקומי והדבר מגיע אלי, אלא ששתי הכוחות יכולים להיות לטוב וח"ו להיפך. אפשר להביא עוד הרבה מאמרי חז"ל אבל היסוד הוא אחד איך הפעולה של האדם? ניתן עוד הבחנה אחת עמוקה שהיא שורשיה, היום אנחנו נמצאים במצב שאנחנו רוצים להגיע לקרבת ה' ואנחנו צריכים לעמול ולהייגע- זו תפיסה אחת, התפיסה השניה כלשון הרמח"ל הידוע במסל"ש להמשך אחריו כברזל אחר אבן השואבת, זה כח שממילא נשאב. מחמת הריחוק אני צריך פעולה אבל מחמת הקרבה- הוא שואב כל דבר אליו, אלא שר"ל הכוחות האלה יכולים להיות לטוב ויכולים גם לצד השני, נחזור לסוגיא דידן, ראשית כשלומדים נקודה ורואים נקודת חילוק בין שני יסודות צריך לראות את השורש מאיפה מגיע הכוחות האלה.

הבננו את שני הכוחות האלה שהם בעצם שני שורשים עמוקים בבריאה, האדם קודם החטא, היה לו את הכח שהדברים מגיעים אליו, האדם לאחר החטא הוא צריך צריך להשיג את הדברים, זה היסוד כלפי מה שצריך להשיג את האשה, להשיג את הגרים, כלפי שצריך להשיג את הפרנסה וכלפי קרבת ה'. משא"כ אילו לא חטא אז באופן טבעי הכל היה מגיע אליו. דרכו של איש לחזר אחר אישה אבל האשה הראשונה הגיע אל האדם בלי שיחזר אחריה כתוב "ויביאה אל האדם" כי באופן טבעי היא נמשכה אליו כבחינה של ברזל אחר אבן השואבת תשוקת כל ענף לחזור לשורש שלו, רק כאשר יש ניתוק בין הענף לשורש אז צריך שהשורש ילך לחפש את הענף. אבל צורת הבריאה שהדברים מצד עצמם משתוקקים לחזור.

עכשיו נמשיך להבין הלאה, הבריאה נבראה ברישא חשוכה והדר נהורא, יש זכור ושמור, זכור שייך ליופ שמור שייך ללילה, בראשית הבריאה העומק של זה הבחנת הדבר מצד המדרגה של תחילת הבריאה הלילה קדם ליום, כוונת הדבר שאני לא צריך בעצם לעשות כלום, רק לא לפגום, ואם אני לא פוגם ואני נשאר בנקודה שלי, הכל צריך לבוא אלי, ואני באופן טבעי נמשך לבוראי, זו צורת הבריאה בראשית, ברישא חושכא זה לא העדר של רע אלא זה ההעדר כי אין צורך רפועל כי הדברים נפעלים מאליהם, אדם חטא- עכשיו זה נהפך להיות קודם יום ואח"כ לילה, לכן אצל ישראל קודם לילה ואחר כך יום, ישראל שהשורש שלהם הוא בנקודה הפנימית מתחיל קודם לילה ולאחר מכן יום, ועכו"ם ששורשם בתפיסה החיצונית לכן קודם לילה, הלילה הפך כח שנשאר אותו כח שהדברים נמשכים אבל זה הרע ולא הטוב.

[שבת זה אותה בחנה: שבת מצד הקדושה האמיתית שלה- היא הבחנה של קדושה הבאה מאליה היא קביעה וקיימא היא לא תלויה באדם, אבל עכשיו יש שתי זכר לשבת, יש זכר למעשה בראשית ויש זכר ליציאת מצרים, זכר לבריאת העולם היא קביעה וקיימא ובאופן טבעי זה מגיע לאדם, זכר ליציאת מצרים היא כבר היתה פעולה מיוחדת הרי יצ"מ תלויה במעשה ישראל שהרי אילו לא זכו לא היו נגאלים זה הגיע מצד פעולה, ומצד כך יש לנו מצווה שנקראת תוספת שבת, לפי רוב הראשונים אנחנו צריכים לקבל אותה על עצמנו בואו וונצא לקראת שבת לא שהיא באה אליו אלא אני צריך לבוא אליה לקבל אותה, אבל זה רק מצד תפיסת ששת ימי המעשה שמגיע לשבת לכן הזמן של התוספת הוא בששת ימי המעשה אבל השבת כשבת היא הבחנה של זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו לפני שזה התחלק בלוחות, אבל הגדרת הדבר בעומק שלו ששבת זה מלשון שבתה, זה אי פעולה מצד ההבחנה העליונה]

אני חוזר לחדד את הדברים, כשרואים כזאת הגדרה צריך לנסות לראות את הדברים בשורש שלהם איפה יש את הכוחות האלו וממילא הדברים יחזרו לסוגיא הפרטית באופן הרבה יותר ברור, אלו הם שתי כוחות שורשיים ביותר בבריאה וממילא גם לסוגייתנו.

וכן האדם שהוא בעולם הגשמי החשוך ואינו שכלי,

השכל נקרא אור בלשון רבותינו (יש בחוה"ל ועוד) אז ממילא עולם הגשמי שהוא לאינו שכלי אז הוא נקרא חשוך.

לכן האדם מצד עצמו הולך אל הרע שאינו יודע לשמור עצמו,

מטבע הבריאה לאחר שאדם הראשון נפל בחטא אז הוא בבחינה של "ששת ימים תעשה מלאכתך" "יצא אדם לפועלו" אז יש לו כח של פעולה, הכח הזה באופן טבעי נמשך לרע, כי הכח של הראשית שלו היה ברישא חושכא והדר נהורא, והרישא חושכא לא נשאר במדרגה הראשונה שזה כחש הכל נמשך אליו לטוב, אלא הוא נפל לרע, אז נוצר מצב שהכח שנמשך אליו הוא באופן טבעי רע, לכן הוא נמשך לרע.

וכאשר אחז במצות התורה שמצות התורה נקראו נר ונותנות מציאות לאדם ושומרות אותו מן הרע אשר הוא מפאת האדם עצמו, כמו זה שיש בידו אבוקה שהוא נשמר מן הפחיתים והברקנים שלא ילך לשם מצד עצמו.

זה בחינת המצוות, שהם כח שהאדם מצווה לקיים את הדבר, שזה בחינה של נר מצווה ואור תורה, כ הנר של המצווה שהוא כח המצווה. בעיקר הכח של המצווה יש מצוות עשה ויש מצוות ל"ת, ועיקר הכח השתא העיקר הוא מצוות עשה, גם מצוות ל"ת, ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצווה כי עכשיו העיקר נתפס אצלנו "עשה דוחה לא תעשה", למה? העומק הוא בדיוק מה שדיברנו, עכשיו אנחנו נמצאים בתפיסה שהזכור הוא למעלה מהשמור, לכן העשה דוחה את הלא תעשה, כח הפעולה הוא דוחה את הכח של האי פעולה. מצד ההבחנה של העתיד לבוא, שהשמור הוא למעלה מהזכור אז לא תעשה צריך לדחות עשה.

אבל האבוקה אינה מצלת אותו מן הפגעים הרודפים אחריו ודבר זה נקרא הצלה, וכן אין בכה המצוה להציל אותו מפגעים הרודפים אחריו.

המצווה יוצרת אצלו שכח הפעולה שלו יפעל למקום הנכון, אבל הכח של השמירה שהוא הכח שהדברים נשאבים אליו, זה אין לו, זה הכח שלמעלה מן המצוות, כמו שאמרנו כי עיקר המצווה היא בחינת עשה, הל"ת הוא לא העיקר, גם ל"ת נותנים לו שכר כעושה מצווה כי זה נתפס כעשייה. אז הכח של השמירה, שענינה של שמירה הוא שהדברים לא יבואו אלי, הכח הזה עדיין אין לו.

אבל כאשר עוסק בתורה, דבר זה נקרא אור והאור הוא יום כמו שנאמר (בראשית א) ויקרא השם לאור יום, וכמו שביום לא נמצאו המזיקים שאינם שולטים רק בלילה, כך כאשר עוסק בהורה יש לו אור שאין נמצא בו המזיקים הרודפים אחר האדם והתורה מצלת אותו מן הפגעים אשר רודפים אחר האדם להפסיד אותו.

התורה מגינה גם מאותו כח שהדברים לא ימשכו אליו, מדוע? כי התורה כאשר האדם עוסק בה היא בבחנה של אור, כוונת הדבר, יש חילוק בין נר לאור, לכאורה הרי בשניהם יש אור, גם בנר יש אור, וגם באור יש אור. תשובה לדבר כאשר יש נר בלילה הסיילוק של החושך הוא רק כאן, אבל כל המקומות כולם נשאר חושך אז אני לא מסלק בעצם את החושך אלא מהמקום הנקודתי שלי סילקתי את החושך, אבל כאשר יש כאן עכשיו יום אז סילקתי את כל המזיקים כולם, זה סילוק בעצם המדרגה של המשיכה.

אז המדרגה הזו שקוראים לה תורה שהיא בבחינה של תורה אור, היא מסלקת את הכח שגורם למשוך דבר אלי, ועי"כ אני יכול להישמר זה כח אחר של שמירה, האור של הנר הוא לא, מסלק את הכח שנקרא חושך, אצלי יש אור אבל אצל הבהמה יש חושך, כל העולם כולו נשאר חשוך. אז אין לאדם שמירה מהכח שנמשך לאדם, כח החושך לא בסתלק מן העולם, משא"כ כשמגיע היום שאז הכח הוא של פעולה ולא של משיכה.

בעומק יש עוד החנה שנקראת "תורת שמרו" כלומר שהתורה היא בבחינה של שמירה, שהיא גורמת לאדם שהיא מושכת אליו את הדברים הטובים, אנחנו צריכים הרי שיהיה לאדם שמירה שהרע לא יבוא אליו, אז יש הבחנה שזה הופך להיות יום וממילא עיקר הכח עכשיו הוא לא שמירה, כלומר לא הכח שמושך דברים אל הכח שפועל דברין ממילא הם לא מגיעים אלי, יש הבחנה נוספת בעומק הדבר שיש הבחנה של "תורת שמרו שהמאור שבה מחזירו למוטב" מחזיר אותם באופן דממילא, לא שהם חוזרים למוטב אלא המאור מחזיר, זה כח שבתורה שמגלה את השמור שלמעלה מהזכור, את הלילה שלמעלה מן היום. הן מגלה את השורש של כח השמור, שאני לא פועל והדברים נפעלים אלי לילה הוא לא זמן פעולה אלא שהברים נפעלים מאלהם.

יש שני סוגי שמירה, חיצונית ופנימית, השמירה שאנחנו מכירים בעיקר היום היא שמירה שהרע לא יבוא אל האדם, זה אחר שהכח של הלילה נפל, השמירה שהיתה מעיקרא היא היתה שומר לשמור שאני לא אפול מהמדרגה, כי באופן טבעי הדברים נמשכים אלי.

ואמר שעדיין אינו יודע באיזה דרך מהלך, כי אף שיש לו התורה אין זה מעמידו על הדרך אשר הוא נוכח השם יתברך לגמרי מבלי נטיה ימין ושמאל.

לכאורה הרי יש לו את התורה אור' למה? כי בתורה עצמה יש מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא, ימין טהור שמאל טמא אין ידע באיזה דרך ללכת. אז כאשר האדם לומד תורה עדיין לא יודע להיכן ללכת, כי התורה עצמה כוללת את שני הצדדים, הבעל שם הקדוש אומר שכל פסוק בתורה יש לו פירוש מצד הקדושה ומצד הסטרא אחרא, אז איך ידע מה הצד האמיתי?

ולפיכך אמר הגיע לפרשת דרכים אז יודע שהוא מהלך בדרך הישר נכחו מבלי נטיה ימין ושמאל.

התחלנו מקודם לשאול שלכאורה מה זה עוזר שהוא מגיע לפרשת דרכים? אדרבה אז לאן ילך למעשה, הנקודה כאן היא קשה מאוד, לאיפה הוא הולך? תשובה לדבר, יש שני הבחנות מה האדם עושה כאשר יש לו שתי אפשרויות ללכת. הפסוק אומר "ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע, ובחרת בחיים" אז בפשטות יש לאדם ימין ושמאל, מצד ימין נמצא טוב, החיים, מצד שמאל נמצא הרע והמוות, ובחרת בחיים כל פניוֹתך שאתה פונה לא יהיו אלא לימין, לפי"ז בפרשת דרכים הוא צריך ללכת לצד ימין, אבל המהר"ל כותב כאן שהוא לא נוטה גם לצד ימין אלא הולך ישר בפרשת דרכים, כאן יש נקודה מאוד מאוד עמוקה, יש שתי הבחנות בבחירה כמבואר בדברי רבותינו (החזוהי מלובלין ועוד הרבה) יש בחירה שהאדם בוחר ללכת לצד הטוב, זה נקרא הבחירה בצד ימין, הוא לא בוחר ברע שזה בחירה של צד שמאל, זה סוג אחד של בחירה. הסוג השני של בחירה זה מה שהאדם בוחר שהוא לא רוצה כלום אלא רק לעשות רצון קונו וממילא הקב"ה מוליך אותו, "האלהים עשה את האדם ישר, והמה ביקשו חשבונות רבים" חשבונות רבים זה שהאדם הקביע לעצמו שהוא רוצה את הבחירה, אם הוא רוצה את הבחירה אז כשיש לו ימין ושמאל אז הוא בוחר בימין, אבל מצד ה"האלהים עשה את האדם ישר" אז הוא צריך ללכת ישר ולא ימין, זו סוגייה מאוד מאוד עמוקה מה שעכשיו אנחנו דנים.

כל זמן שהוא לא נמצא בפרשת דרכים אז ודאי שהוא לא נוטה ימין ושמאל כי הדרך לא נותנת לו, אין כאן בחירה, כשהוא הגיע למקום של בחירה והוא לא הלך ימין אלא ישר עומק הגדרת הדבר היא שהוא חיבר את עצמו לאותו מקום שאין שני צדדים, שאם היה שני צדדים היה צריך ללכת לצד ימין, אבל כאשר הגיע לפרשת דרכים והוא ממשיך ישר אז כאן מתגלה הנקודה שהוא בוחר לא לבחור (כמו שרבותינו אומרים על אדם הראשון שקודם החטא היתה לו הבחירה רק האם הוא יבחר בעצמו או שהוא ימסור את הבחירה לקב"ה), זה כתוב כאן בלשון מאוד מובלעת בדברי המהר"ל, ב'דרך החיים' מסביר המהר"ל שכשהוא הגיע לפרשת דרכים **ועבר אותה** הוא ניצול, בפשטות הכוונה שהוא עבר אותה ולא נכשל אבל בעומק זה מה שביארנו עכשיו, שהוא המשיך ישר. אפילו אם הוא בוחר בצד ימין, אצם מה שהכח של הדבר הוא בידי זה גופא נקודת הניתוק מהבורא וזה "דרכי מוות", כי הכח שלי הוא גבולי, זה מה שהמהר"ל כותב הרבה פעמים שכל הקצוות הם גבול, קצה זה מלשון קץ יש לדבר גבול, מצד שמאל בטח שיש לו גבול, כח הרע, אבל גם בצד ימין יש גבול כי הגעתי לשם מכח שהיה לי ימין ושמאל ובחרתי ללכת לשם אז זה הגיע מכח בחירתי שהוא גבולי, אבל אם החזרתי את הבחירה לקב"ה שאין לו שתי צדדים (זה נקרא ידיעה שלמעלה מן הבחירה, בבחירה יש שני צדדים, בידיעה יש רק צד אחד, שני צדדים זה נקרא בחירה) לישר אין סוף [כמובן זה רק מצד האדם שסוף כל האדם למות אבל באמת אם בחר בימין הוא לא מת מצד האלוקות].

ובגמרא מאי פרשת דרכים ומפרש לרב חסדא זה תלמיד חכם ויום המיתה, כי בעודו בגוף אין האדם בדרך הישר אשר הוא נוכח ה' כי יש לגוף מצד עצמו נטיה והסרה מן היושר,

יש לאדם נשמה וגוף, האדם כאשר נמצא בגן עדן חופשי מן המצוות, אין לו בחירה, הבחירה כאן היא מצד שהנשמה התלבשה בגוף, לגוף מצד עצמו יש נטיה והסרה מן היושר, אז הגוף מעיקרו נוטה לשמאל אך הוא יכול לבחור לנטות לימין, אבל כמו שאמרנו סוף סוף זה בערך של בחירה, והוא לא נמצא ביושר אפילו אם הוא בחר בטוב, זה נקודה מאוד עמוקה. ברגע שהוא מת ויצא מהבחירה זה נקרא פרשת דרכים שאז הגיע לנקודה שאין לו שתי צדדים.

ולפיכך יום המיתה נקרא פרשת דרכים שאז הוא מסולק מן הגוף ואז האדם הולך נכחו אל עולם הבא.

אז לכאורה למה זה ת"ח ויום המוות, לכאורה גם רשע ויום המוות. ביאור הדבר, לת"ח יש נשמה וגוף אבל יש לו גילוי של נשמה אלא שסוף כל סוף הוא בעל גוף אז הגוף מושך אותו לבחירה, רשע שהנשמה שלו נעלמת והוא במדרגה של גוף אז גם כשהוא מת הנשמה שלו לא יכולה לעלות למדרגה של הידיעה כי הוא לא נמצא שם, זה נקרא "נפש הרשע תרד מטה מטה", משא"כ הת"ח שמצד גילוי נשמתו הוא למעלה מהבחירה אלא שסוף כל סוף הוא מולבש בגוף אז הגוף מטה אותו למבחירה, ברגע שהוא מת והנשמה מתפשטת מהגוף וחוזרת למקום אחדותו שלמעלה מן הבחירה, פרשת דרכים הגדרתה בעצם נקודה לעלות למעלה מנקודת הבחירה הן למעלה מהשמאל והן למעלה מהימין. ויום המיתה שזה הפשטה של גוף שנשאר נשמה שאין לה בחירה- זה ת"ח ויום המיתה שהנשמה חוזרת למקומה, ברור, זה צד אחד.

ולרב נחמן בר יצחק זה תלמיד חכם ויראת חטא, כי יראת חטא מעמידו על הדרך נוכח ה' מבלי נטיה ימין ושמאל עד שדרכו נוכח השם יתברך.

יראת חטא זה אותה נקודה בנפש שהאדם מפחד כל רגע שהוא לא יחטא, כמו שהרמח"ל מאריך בביאור המדרגה של יראת חטא. אז התולדה של זה בנפש האדם, כאן בעצם הוא מבטל לעצמו את נקודת הבחירה, כי הוא מפחד בעצם לבחור. העומק בזה, האדם מצד עצמו הוא חסר אז באופן טבעי הוא נוטה לחטא ("והיה אני ובני שלמה חטאים" לשון חסרים), אז אם אני אבחר אני תמיד רואה את החסר שבבחירה שלי כי יש לי נטיה לחסר, באופן טבעי האדם נוטה לחסר אז כאשר הוא בוחר זה מכח הנטיה שלו שהוא חסר אז הוא מפחד לבחור, היראת חטא שלו גורמת שהוא יפחד לבחור כי באופן טבעי הוא נוטה לחסר ולכן הוא מחזיר את הבחירה שלו לקב"ה, בעומק יותר, יראת חטא עניינה עצם זה שאני בוחר זה החטא, ומזה

גופא אני מפחד, אם יש לי בחירה כלומר שיש לי צד לא לעשות את רצון הבורא ואין לך חיסרון גדול מזה שיש לך צד לא לעשות את רצון הבורא, מובא בספרים הקדושים שאדם שבחר בטוב רק שהיה לו התמודדות אז המלאכים מתפללים עליו איך היה לו בכלל צד שני לבחור רבע, כי אין להם את היצה"ר, אבל היראת חטא בעומק היא לא רק שאני אבחר בטוב ולא ברע, אלא עצם ההו"א לבחור ברע היא גופא מסתלקת ע"י היראת חטא, לא המסקנא שהוא לא בוחר ברע אלא ההו"א בכלל לבחור ברע זה נקרא יראת חטא, זה לא שאני מפחד רק לעשות את החטא, אלא אני בכלל מפחד מהאפשרות של החטא, אז אין לי צד לעשות רע אז אין לי בחירה וזה נקרא פרשת דרכים.

"דרכו נוכח השי"ת" נוכח מלשון ישר "עיניך לנוכח יביטו" הם מביטים ישר, אדם שיש לו יראת חטא בעומק הוא לא רואה שני צדדים. אין לו בחירה, אלא רק דרך הישר זה נקרא פרשת דרכים, אותה נקודה שאני מגיע למקום שכביכול יש שני צדדים ואין לי שני צדדים, אלא רק צד אחד אז אני לא פונה לימין, אם פניתי לימין אז כלומר שיש לי צד שני. יש רק קו ישר.

- [מהר"ל נתיב התורה](#) [1]

Source: <https://bilvavi.net/shiur/מהרלנתיבותעולם-008-נתיבתורהפרקא>

Links

[1] <https://bilvavi.net/maharal.torah>